

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/272/2022
Identifikačné číslo spisu: 1611200436
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1611200436.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. G., narodeného C. zastúpeného advokátskou kanceláriou AS Legal s.r.o., Bratislava, Hlučínska 1, IČO: 36857688, proti žalovanej O. F., narodenej C., zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s.r.o., Bratislava, Šumavská 3, IČO: 36856592, o zaplatenie 124.477,19 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 7C/18/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. júna 2022 sp. zn. 2Co/5/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“) (v poradí druhým) rozsudkom z 12. mája 2020, č. k. 7C/18/2011-507 rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 7.052,45 eura s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 7.052,45 eura od 3. marca 2011 do zaplatenia všetkého do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.); v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.); priznal žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 35,22%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (výrok III.); konanie v časti o zaplatenie 102.704,80 eura s príslušenstvom zastavil (výrok IV.) a priznal žalovanej v zastavenej časti náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (výrok V.).

1.1. Vychádzajúc z ustanovení § 427 ods. 1 a 2, § 428 a § 429 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), § 24 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, § 1 ods. 2, § 14 ods. 1 a 5 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom v čase od 1. júna 2006 do 31. decembra 2008 (ďalej len „vyhláška“), po oboznámení sa s vyčíslenými úkonmi ako aj s námietkami žalovanej proti jednotlivým úkonom dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu aj po späťvzatí (v časti o zaplatenie sumy 102.704,80 eura) je dôvodná iba v časti. Z trinástich uplatnených a vyčíslených úkonov právnej služby súd prvej inštancie priznal žalobcovi 5 úkonov právnej služby. Súd prvej inštancie počítal sadzbu tarifnej odmeny

podľa vyhlášky účinnej v čase vykonania jednotlivých úkonov právnej služby, pričom jeden úkon právnej služby je vo výške 50.650 Sk (1.681,27 eura).

1.2. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi úkon právnej služby za prípravu a prevzatie právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (plná moc z 27. novembra 2007) v sume 1.681,27 eura + režijný paušál 5,91 eura, spolu v sume 1.687,18 eura. Súd prvej inštancie ďalej priznal žalobcovi úkon - štúdium spisu na Notárskom úrade H. Y. v X. 10. decembra 2007 ako úkon podľa § 14 ods. 1 písm. d) vyhlášky. Z dedičského spisu (čl. 331 dedičského spisu) vyplýva, že 10. decembra 2007 sa právny predchodca žalobcu dostavil na Notársky úrad za účelom štúdia spisu od 10:13 do 11:05 hod.. Právne predchodcovi žalobcu patrí aj náhrada za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhlášky za čas strávený cestou z U. do X. za 20 polhodín po 9,86 eura, v sume 197,20 eura a režijný paušál v sume 5,91 eura, spolu v sume 1.884,38 eura. Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi náhradu za cestovné z dôvodu, že žalobca nedoložil, akým motorovým vozidlom právny predchodca žalobcu cestoval. Žalobcovi ďalej patrí úkon právnej služby - rokovanie s protistranou v Bratislave 25. apríla 2008 ako úkon podľa § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky, za ktorý súd prvej inštancie priznal žalobcovi tento úkon právnej služby v sume 1.681,27 eura + režijný paušál 6,31 eura, spolu v sume 1.687,58 eura. Ďalšie dva úkony, ktoré súd prvej inštancie priznal žalobcovi je účasť na dedičskom konaní na Notárskom úrade H. R. Y. v X. 5. novembra 2008. Žalobcovi patrí úkon podľa § 14 ods. 1 písm. d) vyhlášky vo výške 2 krát 1.681,27 eura, teda spolu vo výške 3.368,85 eura. Súd prvej inštancie priznal aj náhradu za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhlášky za čas strávený cestou z Bratislavy do Košíc lietadlom, a to za 8 polhodín po 10,52 eura, v sume 84,16 eura a režijný paušál v sume 6,31 eura. Celkovo patrí žalobcovi za tento úkon suma 3.453,01 eura ako tarifná odmena, náhrada za stratu času a režijný paušál (3.368,85 eura + 84,16 eura + 6,31 eura). Súd prvej inštancie teda priznal žalobcovi odmenu za 5 úkonov právnej služby spolu s režijným paušálom a náhradou za stratu času spolu vo výške 8.712,15 eura (1. úkon 1.687,18 eura, 2. úkon 1.884,38 eura, 3. úkon 1.687,58 eura, 4. a 5. úkon 3.453,01 eura). Keďže žalovaná zložila zálohu vo výške 1.659,70 eura (50.000 Sk), žalobca má nárok na odmenu vo výške 7.052,45 eura. V časti prevyšujúcej túto sumu, t. j. v časti o zaplatenie 14.719,94 eura (požadovaných 21.772,39 eura - priznaných 7.052,45 eura) súd prvej inštancie žalobu zamietol.

1.3. Žalobca si uplatňoval odmenu za úkon právnej služby za písomné podanie na Notársky úrad H. Y. 5. decembra 2007 (čl. 241 spisu resp. čl. 433 spisu), to isté sa týka úkonu z 13. marca 2008 ako písomné podanie na Notársky úrad. Súd prvej inštancie taktiež nepriznal žalobcovi tri úkony právnej služby, a to písomné podanie protistrane z 1. januára 2008 (čl. 243), z 30. januára 2008 (čl. 244) a z 26. júna 2008 (čl. 247 spisu). Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi úkon - rokovanie s protistranou v Košiciach 20. mája 2008, nakoľko zo žiadnych listinných dôkazov nemal preukázané, že sa takéto rokovanie konalo. Napokon súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi úkony právnej služby za dve písomné podania na Okresný súd Košice II zo 14. januára 2009 a z 3. marca 2009 (čl. 249 a 251 spisu), ktorým sa právny predchodca žalobcu vzdáva práva podať odvolanie voči uzneseniu z 3. decembra 2008 sp. zn. 40D/1339/2012 a voči opravnému uzneseniu. Takéto úkony nie sú úkonmi vo veci samej, nie sú účelné. Súd sa stotožnil s tvrdením žalovanej, že aj v prípade nevykonania takýchto úkonov, by obe uznesenia v relatívne krátkom čase nadobudli právoplatnosť. Uvedené úkony nesmerovali k riešeniu veci. Súd poukazuje na to, že vzťah právneho predchodcu žalobcu a žalovanej je spotrebiteľským sporom (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-537/13 z 15. 01. 2015), na čo upozornil aj odvolací súd. Pôvodné zmluvné strany si pri začatí poskytovania právnej pomoci nedohodli tarifnú odmenu, neznamena to, že súd nemôže starostlivo preskúmať každý uplatnený úkon právnej služby a v prípade spornosti úkonu právnej služby a pochybnosti o vykonaní takéhoto úkonu, takýto úkon právnej služby nepriznať. Uvedeného pravidla sa súd držal, a preto z pôvodne uplatnených trinástich úkonov právnej služby súd priznal žalobcovi 5 úkonov, ktoré považoval za oprávnené a realizované v súlade s vyhláškou a so zohľadnením postavenia žalovanej ako spotrebiteľky.

1.4. Žalovaná žiadala nepriznať žalobcovi úrok z omeškania z dôvodu, že žalobca si uplatnil úroky z omeškania z tarifnej odmeny, pričom pôvodne žiadal podielovú odmenu. Keďže došlo k zmene druhu požadovanej advokátskej odmeny, žalovaná nemohla vyhodnotiť aký peňažný nárok má zaplatiť, keďže jednotlivé úkony právnej služby neboli žalovanej vyúčtované. Súd má zato, že v tomto prípade ide o peňažný dlh, a teda je možné požadovať úroky z omeškania. Súd sa stotožňuje s tvrdením žalobcu, že žalovaná mohla sama zhodnotiť, aký nárok na odmenu má pôvodný žalobca a uhradiť odmenu a nedostala by sa do omeškania. Súd prvej inštancie priznal úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po

doručení žaloby žalovanej (v tom čase jej zákonnej zástupkyňi) 2. marca 2011 v konaní pred súdom, keďže k tomuto dňu bola žalovaná informovaná o vymáhaní advokátskej odmeny. Súd teda priznal žalobcovi aj úroky z omeškania vo výške 9% ročne (základná sadzba Európskej centrálnej banky 1% platnej ku dňu 3. marca 2011 + 8 percentuálnych bodov podľa § 3 ods. 1 nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z.) od 3. marca 2011 do zaplatenia.

1.5. Čo sa týka žalovanou namietanej zmeny žaloby a s tým spojenou námietkou premlčania súd má zato, že nejde o zmenu žaloby ak namiesto podielovej odmeny bola vyčíslená tarifná odmena. Predmetom konania stále zostal nárok na zaplatenie odmeny za právne služby a nie peňažný nárok uplatnený podľa iného právneho predpisu. Súd má zato, že zmenou právnej kvalifikácie nedochádza k zmene žaloby tak ako to má na mysli § 139 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 124.477,19 eura. V časti o zaplatenie sumy 102.704,80 eura vzal žalobcu späť z dôvodu zmeny právneho posúdenia požadovanej advokátskej odmeny a vyčíslenia si tarifnej odmeny. Zavinenie zastavenia konania je potrebné pričítať žalobcovi. Súd priznal žalovanej plnú náhradu trov konania v zastavenej časti. Po čiastočnom späťvzatí zostala predmetom konania suma 21.772,39 eura. Žalobca bol úspešný v časti o zaplatenie 7.052,45 eura, čo predstavuje 32,39% a žalovaná bola úspešná v časti o zaplatenie 14.719,94 eura, čo je 67,61%. Neúspech žalobcu je úspechom žalovanej, preto bola žalovaná úspešná v pomernej časti 35,22% (67,61 - 32,39). O výške trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu a žalovanej, (v poradí druhým) rozsudkom z 8. júna 2022 sp. zn. 2Co/5/2021 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi istinu 7.052,45 eura spolu s príslušenstvom zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi istinu 5.365,27 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne odo dňa 04. 03. 2011 do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol (výrok I.) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, potvrdil (výrok II.) a rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 91,4% (výrok III.).

2.1. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a s postupom podľa § 382 CSP dospel k záveru, že čiastočne dôvodné je iba odvolanie žalovanej. V podmienkach danej veci si právny predchodca žalobcu žalobou z 21. januára 2011 uplatnil peňažné plnenie na tom skutkovom tvrdení, že 27. novembra 2007 uzavreli strany sporu zmluvu o poskytovaní právnej pomoci. Pokiaľ bol vo veci ustálený právny záver o neplatnosti dojednania zmluvných strán o podielovej odmene, nemohla byť žaloba posudzovaná z pohľadu ustanovení o podielovej odmene, ale vzhľadom na ustanovenie § 2 odsek 2 vyhlášky mohol a mal byť žalobcom popísaný skutkový dej poskytnutia právnej pomoci žalovanej posúdený podľa ustanovení o tarifnej odmene vyhlášky. Pre stanovenie výšky takejto odmeny bol žalobca povinný tvrdiť a preukázať ďalšie skutočnosti, a to konkrétny rozsah plnenia, ktorý poskytol žalovanej na základe platne uzavretej zmluvy o právnej pomoci, voči ktorej bola ustálená absencia platného dojednania o podielovej odmene. Ak teda žalobca na základe výzvy súdu doplnil rozhodujúce skutočnosti a ďalšie údaje potrebné pre posúdenie ním poskytnutého plnenia, nezmenilo to nič na tom, že svoj nárok opiera stále o rovnaký skutkový dej popísaný v žalobe, a to poskytnutie služieb právnej pomoci. Uvedením ďalšej relevantnej skutočnosti nedošlo k zmene žaloby, ale len k jej doplneniu o žalobné tvrdenia. Pokiaľ žalovaná namietala nedostatočné zdôvodnenie nesúhlasu súdu prvej inštancie s jej procesnou obranou ohľadom zmeny žaloby, je táto námietka neopodstatnená.

2.2. Vyhláška úkony právnej služby vymedzuje taxatívne a tento výpočet nie je možné rozširovať len jednoduchou aplikáciou odstavca 5 tohto ustanovenia. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého nepriznal žalobcovi odmenu za uplatnené úkony právnej služby najmä z toho dôvodu, že nešlo o podania svojou povahou a účelom najbližším k podaniam vymedzeným v ustanovení § 14 odsek 1 tejto vyhlášky alebo prípadne vykonanie takéhoto úkonu právnej služby nepreukázal. Sporným bolo v konaní aj to, či právnenému predchodcovi žalobcu vzniklo právo na odmenu za právny úkon spočívajúci v štúdiu spisu na Notárskom úrade JUDr. Y. v X. 10. decembra 2007. Žalobca tento

úkon označil ako štúdium spisu a vypracovanie právneho rozboru veci, pričom k vypracovaniu právneho rozboru veci žalobca v konaní nepredniesol žiadnu vecnú argumentáciu. Úkon štúdium spisu nasledoval bezprostredne po 27. novembri 2007, kedy advokát prevzal právne zastúpenie žalovanej v označenom dedičskom konaní. Nahliadnutie do spisu (štúdium spisu) ako úkon právnej služby vyhláška neuvádza. Úkon prevzatie a príprava zastúpenia neznamená iba vstup do právneho zastúpenia, ale je nutné pod týmto úkonom rozumieť oboznámenie sa s vecou do takej miery, aby zvolený advokát mohol náležite hájiť záujmy svojho klienta, čo v podmienkach danej veci predpokladá aj oboznámenie sa so spisovým materiálom, keďže dedičské konanie už prebiehalo. Odvolací súd preto dospel k záveru, že nie je daný právny dôvod priznať samostatnú odmenu advokáta (v hodnote 1.681,27 eura + 5,91 eura režijný paušál, spolu 1.687,18 eura) za tento úkon právnej služby. Označené štúdium dedičského spisu bolo v podmienkach danej veci konzumované úkonom prevzatia a prípravy zastúpenia. Vzhľadom ale na to, že spis bol advokátovi daný na štúdium k dispozícii na notárskom úrade v Košiciach, teda v mieste, ktoré nie je jeho sídlom, patrí advokátovi aj náhrada za stratu času podľa § 17 odsek 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za 20 polhodín po 9,86 eura (jedna šesťdesiatina výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu), spolu v sume 197,20 eura. Odvolací súd tiež považoval za nedôvodnú námietku žalovanej, že súd prvej inštancie nesprávne priznal tento nárok v rozsahu 8 polhodín, teda 2 krát po 2 hodiny (cesta smerom tam a smerom naspäť). Predmetný nárok patrí za každú aj len začatú polhodinu a rozsah priznaný súdom prvej inštancie pri vzdialenosti týchto miest predmetnej strate času zodpovedá. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd priznal odmenu za 4 úkony právnej služby, bez úkonu štúdium spisu vo výške 1.687,18 eura (1.681,27 eura + 5,91 eura režijný paušál), ale s priznaním straty času spojeného so štúdiom spisu v rámci úkonu prevzatia a prípravy zastúpenia 197,20 eura spolu vo výške 7.024,97 eura (8.712,15 eura mínus 1.687,18 eura), ktorá bola čiastočne uhradená zálohou vo výške 1.659,70 eura (50.000 Sk), čo znamená, že žalovanej zostáva zaplatiť 5.365,27 eura (7.024,97 eura mínus 1.659,70 eura).

2.3. Žalovaná namietala, že nebola v omeškaní s plnením peňažného dlhu, pretože odmenu si advokát pôvodne uplatnil v premrštenej výške na nereálnom skutkovom a právnom základe a až z podania žalobcu z 2. januára 2020 sa mohla zrozumiteľne dozvedieť skutočnosti o uplatňovanej odmene a jej výške. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie vyšiel z predpokladu, že kvalifikovanou výzvou na plnenie v podmienkach danej veci je až úkon doručenia žaloby, a že žalovaná sa preto dostala do omeškania dňom 3. marca 2011, čo je prvý deň po doručení žaloby (2. marca 2011). Žalobca tento právny záver v odvolaní vecne nenapadol a v konaní o opravnom prostriedku nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila. Pri tomto závere súdu prvej inštancie však treba poukázať na to, že dňa 3. marca 2011 sa žalovaná ešte do omeškania nedostala. Ak bola na plnenie vyzvaná doručením žaloby 2. marca 2011, potom mala plniť prvý nasledujúci deň 3. marca 2011 a do omeškania sa dostala až 4. marca 2011. Uvedené nemá vplyv na výšku sadzby priznaného úroku z omeškania.

2.4. S poukazom na uvedené odvolací súd vo výroku, ktorým súd prvej inštancie meritórne rozhodol o predmete sporu (výrok I.) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. V napadnutom výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III.) odvolací súd rozsudok podľa § 387 odsek 1 CSP potvrdil.

2.5. O nároku na náhradu trov (celého) konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 255 odsek 1, 2 a ustanovením § 256 odsek 1 CSP. V danej veci bolo konanie čiastočne, vo výške istiny 102.704,80 eura pre späťvzatie žaloby žalobcom zastavené, avšak nie pre správanie žalovanej. Ak je na čiastočnom späťvzati žaloby dané zavinenie žalobcu, treba z pohľadu § 255 odsek 1 CSP dôvodiť, že v tomto rozsahu nemal žalobca v spore úspech. Vždy platí, že kto zavinil čiastočné zastavenie konania, mal ohľadne tejto časti žaloby neúspech a úspech sa z hľadiska posudzovania náhrady trov konania pričíta opačnej strane sporu. Žalobca mal v tomto spore o zaplatenie istiny 126.136,89 eura, po úkone čiastočného späťvzatia v spore o zaplatenie istiny 23.432,09 eura úspech v rozsahu istiny 5.365,27 eura. Pomer úspechu strán sporu bol 4,3% u žalobcu a 95,7% u žalovanej, preto žalovanej patrí náhrada trov konania v rozsahu 91,4%, o ktoré jej úspech prevyšil úspech žalobcu. O nároku na náhradu trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, pričom tento výrok má byť vyjadrením celkového úspechu strany sporu z pohľadu pomeru uplatneného nároku k priznanému nároku, a preto nie je daný právny dôvod pre delbu rozhodnutia o trovách zastaveného a meritórneho konania. Odchýlka od zásady vysporiadania trov konania podľa

úspechu strany v spore je možná len podľa § 257 CSP, len vtedy ak sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa. Odvolací súd sa vzhľadom na odvolaciu námietku žalobcu zaoberal aj otázkou, či vo veci nie sú dané takéto dôvody, pre ktoré by bolo namieste výnimočne žalovanej odoprieť právo na náhradu trov konania. Dospel však k záveru, že predpoklady pre postup podľa § 257 CSP v danej veci splnené nie sú.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v zmeňujúcom výroku I. (o zamietnutí 1.687,18 eura) a vo výroku III. (o trovách konania) podal žalobca dovolanie, jeho prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Žalobca navrhol zrušiť dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výroku I. v časti 1.687,18 eura a vo výroku III. o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.1. Dovolací dôvod - nepriznanie 1.687,18 eura ako náhrady za úkon právnej služby „štúdium spisu“ vo vzťahu k výroku I. rozsudku odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP - vymedzil tak, že existujú rozhodnutia, ktoré priznávajú právne úkony označené ako štúdium spisu ako ďalšiu poradu nepresahujúcu jednu hodinu a použiť tak sadzbu stanovenú v § 13 ods. 2 vyhlášky (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2015 sp. zn. 1So/126/2014). Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) priznal náhradu trov za právny úkon štúdium spisu a nijakým spôsobom ho nepriróvnával k inému úkonu, ale priznal plnú sumu právneho úkonu (nález ústavného súdu z 27. marca 2007 sp. zn. III. ÚS 291/06). Aj v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. augusta 2010 sp. zn. 5Sžo/205/2010, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. apríla 2014 sp. zn. 6Cdo/374/2013, kde dovolací súd priznal úkon „nahliadnutie do spisu“. Tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. marca 2016 sp. zn. 1SZa/8/2016 a uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 31. augusta 2018 sp. zn. 47Cpr/10/2016. Žalobca poukazuje aj na to, že predmetný právny úkon sa uplatňuje na základe zmluvy o právnom zastúpení voči klientke a nie inštitútu náhrady trov právneho zastúpenia a práve aj na tento dôraz je zaužívané a obyčajové, že si advokát nárokuje odmenu od svojej klientky aj za takéto úkony, v opačnom prípade by advokáti tieto úkony nevykonávali, ak by za to nemali nárok na odmenu. Žalobca nenavýšuje súdne náklady protistrane, ktorá je už zaťažená vlastnými nákladmi, čo by mohlo byť faktorom pri posudzovaní inštitútu náhrady trov právneho zastúpenia, ale len nárokuje právo odmeny, a aby dané úkony, ktoré boli v prospech žalovanej neboli zadarmo. S poukazom na vyššie uvedené ako aj na ustálenú judikatúru je toho názoru, že odvolací súd v rozpore s ustálenou rozhodovaciu praxou súdov arbitrárne zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď nepriznal odmenu za právny úkon štúdium spisu. Odvolací súd sa vôbec nevyssporiadal s podaním žalobcu z 21. augusta 2020 (skopírované vyššie v bode 4 až 11) a ani s vyjadrením prvostupňového orgánu. Na základe vyššie uvedeného má žalobca za to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prípadne právna otázka ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a jej správnym riešením je priznanie odmeny za predmetný právny úkon v zmysle označenej judikatúry.

3.2. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a zároveň § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP vo vzťahu k výroku III. rozsudku (o trovách konania) vymedzuje tak, že odvolací súd vo svojej vyššie uvedenej argumentácii nesprávne aplikuje ustanovenie § 255 ods. 1 CSP z dôvodu, že neprihliadal na čiastočné späťvzatie žaloby žalobcu a počítal pomer úspechu vo veci len zo sumy, ktorá bola uvedená v začínajúcej žalobe (126.136,89 eura). Predpoklad, že čiastočné späťvzatie žaloby nemení pomer úspechu strán nie je vyjadrený v žiadnom zákone a nespravodlivo zaťažuje žalobcu ako procesnú stranu. Po započítaní čiastočného späťvzatia žaloby žalovaná by bola úspešná v rozsahu 50,72% (75,36% - 22,64%). Vo zvyšku istiny tak je žalobca v zmysle § 145 ods. 2 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP povinný uhradiť plnú výšku trov, a to vo výške 100%. Na základe vyššie uvedeného má žalobca za to, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, prípadne rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, prípadne právna otázka ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Žalobca má za to, že odvolací súd mal správne aplikovať § 255 ods. 1 CSP tak, že mal rozdeliť pomer úspechu strán. V časti v ktorej bola žaloba zastavená v rozsahu istiny 104.364,5 eura priznať žalovanej 100% náhradu trov a v časti rozsahu 21.772,39 eura priznať žalovanej 22,64% náhradu trov.

4. K dovolaniu sa vyjadrila žalovaná (č. l. 697 a nasl. spisu), ktorá považuje dovolanie v časti smerujúcej voči výroku I. za potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP poukazujúc na závery odvolacieho súdu a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2017 sp. zn. 3Obo/35/2016. Dovolanie smerujúce voči výroku III. (o náhrade trov konania) podľa § 421 CSP nie je prípustné a podľa § 420 písm. f) CSP je nedôvodné a z tohto dôvodu je potrebné ho odmietnuť. Navrhla priznať jej právo na náhradu trov dovolacieho konania. Žalobca v následnom vyjadrení (č. l. 703 a nasl. spisu) zotrval na svojej dovolacej argumentácii.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namieste je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri

processe jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

12. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

15. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (vid' napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

15.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal aj proti výroku III. rozsudku - o náhrade trov konania, keď podľa jeho názoru odvolací súd mal inak rozhodnúť o náhrade (pomerných) trov konania v zastavenej časti v zmysle § 256 ods. 1 CSP a v časti meritórneho rozhodnutia v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Dovolateľ teda uvedenú vadu zmätočnosti odôvodňuje nesprávnym právnym posúdením veci - nesprávnou aplikáciou právnych noriem, čo nie je prípustné (viď nižšie bod 16.3. a 16.4.).

16.1. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

16.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

16.3. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu uplatneného v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal nesprávne právne posúdenie veci (nároku na náhradu trov konania) odvolacím súdom v otázke aplikácie § 255 ods. 1 CSP [pričom uvedenú argumentáciu zároveň podradil aj pod dovolací dôvod uplatnený v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP]. Námietky dovolateľa treba z hľadiska obsahového považovať za námietky netýkajúce sa procesného postupu súdov (v zmysle procedúry prejednanie veci); ide tu o námietky týkajúce sa právneho posúdenia (právnych záverov súdov), na ktorom súdy založili svoje rozhodnutie. Žalobcom vytykaná nesprávnosť právneho posúdenia veci nie je procesnou vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP a nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (viď judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

16.4. Dovolací súd dáva do pozornosti napríklad uznesenie najvyššieho súdu z 26. januára 2011 sp. zn. 6MCdo/19/2010, v zmysle ktorého: „V prípade, ak konanie bolo sčasti zastavené (napr. z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby alebo pre nedostatok podmienok konania), súd prihliadne na to, či a kto zaviniť, že k zastaveniu muselo dôjsť. Najprv teda posúdi (v režime § 146 ods. 1 písm. c) a ods. 2 O.s.p.) otázku, čo bolo dôvodom, že konanie muselo byť sčasti zastavené, a s prihliadnutím k tomuto záveru potom hodnotí (podľa § 142 ods. 2 O.s.p.) celkovú otázku, z akej časti bol ten ktorý účastník úspešný. Ak je na čiastočnom späťvzatí žaloby dané zavinenie žalobcu, treba z pohľadu § 142 ods. 2 dovodiť, že v tomto rozsahu nemal žalobca vo veci úspech. Vtedy platí, že kto zaviniť čiastočné zastavenie konania, mal ohľadne tejto časti žaloby neúspech a úspech sa z hľadiska posudzovania náhrady trov konania pričíta opačnej strane sporu.“ Uvedené rozhodnutie vydané za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku je naďalej použiteľné aj v režime CSP (viď napr. uznesenie najvyššieho súdu z 10. októbra 2017 sp. zn. 1Obo/2/2017). V predmetnej veci rozhodnutie odvolacieho

súdu o náhrade pomerných trov tohto konania korešponduje s názorom dovolacieho rozhodnutia vo veci sp. zn. 6MCdo/19/2010, netrpí absenciou požiadaviek na jeho riadne i presvedčivé odôvodnenie a zodpovedá rozhodovacej praxi všeobecných súdov i právnej doktríny (porovnaj napr. V. Handl, J. Rubeš a kol.: Občanský soudní řád, komentáž, Panorama Praha 1985, str. 640 a násl.). Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (9Cdo/248/2021, 9Cdo/73/2020, 9Cdo/121/2020). Napokon je potrebné uviesť i to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06, 9Cdo/293/2021, 9Cdo/185/2021).

16.5. K všeobecnej námietke dovolateľa, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho podaním z 21. augusta 2020 ani s vyjadrením „prvostupňového orgánu“, dovolací súd uvádza, že súd nemusí dať odpoveď na každú námietku účastníka, ale len na takú, ktorá je pre vec podstatná. Dovolateľ v dovolaní bližšie nešpecifikoval na aký pre vec podstatný aspekt nedostal od odvolacieho súdu odpoveď. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podanie pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). Odvolací súd podľa názoru dovolacieho súdu jasne, zrozumiteľne a dostatočnými argumentami vysvetlil, prečo nepriznal náhradu za požadovaný úkon právnej služby - „štúdium spisu 10. decembra 2007 a vypracovanie právneho rozboru veci“ (porovnaj bod 30. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Z tohto hľadiska nemožno skonštatovať, že by dovolateľom požadovaná odpoveď od odvolacieho súdu mierou svojej intenzity mala za následok vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16.6. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f) CSP voči dovolaním napadnutým výrokom I. a III. rozsudku odvolacieho súdu prípustné, preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

17. Dovolateľ v dovolaní uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

17.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17.2. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

17.3. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

17.4. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa

však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Dovolací súd vo svojej súdno-aplikačnej (judikátornej) činnosti k tomu už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017, 7Cdo/140/2017, 9Cdo/315/2020, 9Cdo/2/2021) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ by mal: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí.

17.5. Žalobca dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodnil tým, že odvolací súd v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdov zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu, keď nepriznal odmenu za právny úkon - štúdium spisu. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27. októbra 2015 sp. zn. 1So/126/2014, nález Ústavného súdu SR z 27. marca 2007 sp. zn. III. ÚS 291/06, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. augusta 2010 sp. zn. 5Sžo/205/2010, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. apríla 2014 sp. zn. 6Cdo/374/2013, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 30. marca 2016 sp. zn. 1Sza/8/2016 a uznesenie pôvodného Okresného súdu Bratislava V z 31. augusta 2018 sp. zn. 47Cpr/10/2016. Pre úplnosť treba uviesť, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia súdov prvej inštancie, odvolacích napr. krajských súdov, či Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Ústavného súdu Českej republiky (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Najvyšší súd uvádza, že vyššie označené rozhodnutia nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP in fine], keď v nich najvyšší súd rozhodoval ako odvolací súd o podanom odvolaní, prípadne rozhodoval o trovách (dovolacieho) konania avšak na základe iných skutkových okolností. Rozhodnutie ústavného súdu v merite neriešilo túto otázku a ústavný súd rozhodoval o trovách konania o ústavnej sťažnosti, čo je odlišná situácia. Ani rozhodnutia okresných súdov nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Na základe uvedeného najvyšší súd nemohol prihliadať na dovolateľom označené súdne rozhodnutia. Dovolacia argumentácia žalobcu, že odvolací súd sa v danom prípade odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nie je náležite vymedzená tak, aby mohla založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

17.6. Dovolací súd poukazuje na bod 30. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd nepriznal právo na odmenu za právny úkon - štúdium spisu na Notárskom úrade JUDr. Y. v X. 10. decembra 2007, pretože úkon štúdium spisu nasledoval bezprostredne po prevzatí právneho zastúpenia. K tomu aj odvolací súd uviedol: „Úkon štúdium spisu nasledoval bezprostredne po 27. 11. 2007, kedy advokát prevzal právne zastúpenie žalovanej v označenom dedičskom konaní. Úkon prevzatia a príprava zastúpenia ... neznamená iba vstup do právneho zastúpenia, ale je nutné pod týmto úkonom rozumieť oboznámenie sa s vecou do takej miery, aby zvolený advokát mohol náležite hájiť záujmy svojho klienta, čo v podmienkach danej veci predpokladá aj oboznámenie sa so spisovým materiálom, keďže dedičské konanie už prebehlo. Označené štúdium spisu bolo v podmienkach danej veci konzumované úkonom prevzatia a prípravy zastúpenia.“ Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd neodmietol priznanie práva na odmenu za tento úkon právnej služby vo vzťahu k nahliadnutiu do spisu (štúdium spisu) ako takému, ale prihliadol na individuálne skutkové okolnosti tohto prípadu z čoho dôvodil konzumáciu takejto služby právnej pomoci v inom úkone právnej pomoci reflektujúcej požiadavku účelnosti. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že závery súdu pri posudzovaní nastolenej otázky (ohľadom úkonu právnej pomoci spočívajúceho v štúdiu spisu) sú výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci právneho uváženia opierajúce sa o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiska viedli súd k prijatiu toho - ktorého rozhodnutia; dovolací

súd je navyše v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolateľ v dovolaní nevysvetlil ani nevymedzil v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci v tomto prípade, teda neponúkol vysvetlenie, prečo predmetný úkon právnej služby mal byť účelne vynaložený dovolateľom ako samostatný (nie konzumovaný v inom úkone právnej služby - úkonom právnej služby prípravy a prevzatia zastúpenia vrátane prvej porady s klientom - § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Napríklad úkon právnej služby účasti na konaní pred súdom v sebe (ex lege) v aktuálnej právnej úprave konzumuje úkon právnej služby nahliadnutia do súdneho spisu na súde - § 13a ods. 1 písm. e) vyhlášky. Dovolateľ tak iba poukázal na rozhodnutia súdov, ktoré za iných skutkových okolností priznali náhradu trov konania aj za takýto, ako ďalší (samostatný) úkon právnej služby. V otázke, či úkon právnej služby označený ako „štúdium spisu“, je úkonom samostatným ako účelne vynaložený, či takýto úkon z dôvodu účelnosti (nie) je konzumovateľný iným úkonom právnej služby, je výsledkom opierajúcim sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiska súdu a jeho právnej úvahy, preto v prípade podaného dovolania bolo nevyhnutné, aby dovolateľ dovolacie dôvody v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP) vymedzil práve s ohľadom na spochybnenie uvedených právnych úvah odvolacieho súdu, čo sa v danej veci nestalo. Len poukázanie na rozhodnutia s inými závermi vychádzajúcimi z iných skutkových okolností nie je postačujúce.

17.7. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľ v predmetnom dovolaní striktné nerozlišuje argumentáciu pre uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP od dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, vzájomným zmiešavaním dôvodov (monolitická argumentácia) trpí určitosť i účinnosť dovolania. Z dovolania prima facie nevyplýva konkrétne formulovaná právna otázka (jej vymedzenie), ani zodpovedanie toho, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia odvolacím súdom a ako mala byť táto otázka správne riešená. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že pri identickej právnej otázke je vylúčená kumulácia dovolacích dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, lebo nemožno tvrdiť, že tu malo dôjsť k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a súčasne, že takáto prax dovolacieho súdu tu nie je, alebo že tu ide o rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku sa nejaví ako konzistentné.

17.8. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP smerujúce voči I. výroku rozsudku odvolacieho súdu odmietol podľa §447 písm. f) CSP, ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

18. Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP aj vo vzťahu k dovolaním napadnutému III. výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Dovolací súd tu uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

18.1. Pretože v § 357 písm. m) CSP je uvedené uznesenie o nároku na náhradu trov konania, je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/71/2019, 7Cdo/276/2019, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 56/2017, bod 27 a pod.).

18.2. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalobcu v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

19. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalovanej priznal nárok na ich náhradu, keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobca (§ 256 ods. 1 CSP).

20. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.